

PRE VAŠE ODVÁŽNE PODNIKATEĽSKÉ PLÁNY

Nové poistenie pre malých
a stredných podnikateľov
ProBiznis

**NAŠE SLUŽBY
MÔŽETE VYUŽIŤ AJ
Z POHODLIA DOMOVA**

www.kpas.sk | ekomfort.kpas.sk | Infolinka 0800 11 22 22

**KOMUNÁLNA
POISTOVŇA**
VIENNA INSURANCE GROUP

Pre všetko, na čom záleží

PREŠPORSKÝ podnikateľ

Mesačník Bratislavskej regionálnej komory SOPK

Číslo 8 / Ročník XVIII. • August 2025

Pozvánka do San Marína

Slovenská obchodná a priemyselná komora pripravuje na jeseň podnikateľskú misiu do San Marina, ktorá predstavuje jedinečnú príležitosť na nadviazanie nových obchodných kontaktov, rozšírenie podnikateľských aktivít a spoznanie podnikateľského prostredia jednej z najmenších, no zároveň dynamicky sa rozvíjajúcich krajín Európy.

pokračovanie na 4. strane

Interact príkladne využíva fondy EÚ

Podľa najnovšieho prieskumu Ministerstva financií SR je program Interact, ktorému predsedá Bratislavský samosprávny kraj, najúspešnejší v čerpaní eurofondov na Slovensku. Interact sa zameriava na efektívne využívanie prostriedkov z fondov EÚ a podporuje spoluprácu medzi regiónmi naprieč Európou. Vďaka jeho aktivitám sa zvyšuje kvalita verejných služieb a posilňuje sa partnerstvo medzi krajinami. Úspech programu je dôkazom, že Bratislavský kraj patrí medzi lídrov v oblasti inovácií a medzinárodnej spolupráce.

Úspešná bilancia

Európska komisia schválila program Interact IV pre programové obdobie 2021-2027. Než sa tak stalo, trvalo viac ako štyri roky, kým sa všetko zosúladiť. Nastaviť bolo treba obsahové zameranie programu a štruktúru, čo nebolo jednoduché. Stretnutia totiž prebiehali

na úrovni Európskej komisie, všetkých členských štátov Európskej únie, Nórska a Švajčiarska. Riadením nového programu bol opätovne poverený Bratislavský samosprávny kraj.

„Od mája 2018 sme začali s prípravami. Členovia diskutovali na úrovni programovacej pracovnej skupiny a neskôr začal svoju činnosť aj programovací výbor, ktorý schvaľoval jednotlivé návrhy a text

pokračovanie na strane 2

*Vážené dámy, vážení páni,
milí partneri,*

www.basopk.sk

EDITORIÁL

dovoľte mi, aby som sa Vám krátko predstavila. Moje meno je Ivana Spírová a s veľkým rešpektom i zodpovednosťou som nedávno prijala poverenie vykonávať funkciu riaditeľky Bratislavskej regionálnej komory SOPK. V tejto pozícii nadväzujem na dlhoročnú tradíciu podpory podnikateľského prostredia a zároveň vnímam potrebu reagovať na nové výzvy, ktoré prináša súčasná doba.

Ekonomická situácia na Slovensku, aj v širšom regióne, je dnes ovplyvnená kombináciou viacerých faktorov: pretrvávajúcou geopolitickou neistotou, tlakom na udržateľnú transformáciu, rastúcimi nákladmi a technologickými zmenami, ktoré zásadne menia podnikateľské prostredie. Mnohé firmy sa pritom potýkajú s nedostatkom kvalifikovanej pracovnej sily, neistotou v oblasti legislatívy a potrebou flexibilne reagovať na meniace sa podmienky doma i v zahraničí.

V tomto kontexte vnímam ako mimoriadne dôležité, aby Bratislavská regionálna komora SOPK nebola len stabilným partnerom, ale aj aktívnym sprievodcom a iniciátorom spolupráce medzi podnikateľmi, štátnou a verejnou správou a stredným odborným školstvom. Mojou snahou je, aby podnikatelia v tomto dynamickom a náročnom prostredí nachádzali v komore praktickú oporu, ktorá im pomôže orientovať sa v zmenách a posúvať ich podnikanie vpred. Teším sa na osobné stretnutia s Vami a na spoločné kroky, ktoré prispejú k rozvoju nášho regiónu.

S úctou,
Ivana Spírová

TÉMA ČÍSLA

**Cestovný ruch
a gastro**

OBSAH

- 6** Slováci objavujú Slovensko
- 8** Za dovolenku si tento rok priplácame
- 9** Návštevníkov pribúda, ale Bratislava má na viac
- 10** Platy v gastronómii príliš nelákajú
- 15** Podnikateľský servis

LÍDER V OBLASTI ZODPOVEDNÉHO ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA!

- viac ako 8 500 klientov.
- Financujeme triedený zber
- tím skúsených expertov

Ako najväčšia organizácia zodpovednosti výrobcov (OZV) na Slovensku pomáhame firmám plniť ich zákonné povinnosti a zabezpečujeme efektívny systém triedenia a recyklácie odpadu. Ak potrebujete poradiť, využite možnosť bezplatnej konzultácie s naším tímom. Registrovať sa môžete jednoducho prostredníctvom QR kódu.

dokončenie zo strany 1

programu. Pripravili sme taktiež metodiku na meranie indikátorov a tzv. strategic orientation paper, ktorý je významným podkladom pre samotný text programu. Dôležitou súčasťou bolo podpísanie 29 dohôd o financovaní programu, čo je administratívne náročný proces a v niektorých krajinách je prijímaný na úrovni parlamentu. Rada by som vyzdvihla, že Európska komisia ako aj členské štáty pristupovali k celému procesu veľmi konštruktívne, čo prispelo k hladkému priebehu celého programovania,“ priblížila obdobie príprav Petra Masácová, šéfkou odboru Interactu BSK.

Na pomoc územnej spolupráci

Program Interact bol vytvorený s cieľom pomôcť zlepšiť administratívne kapacity a skvalitniť riadenie všetkých aktérov v rámci európskej územnej spolupráce/Interreg. Programov Interreg je v celej EÚ viac ako 90 a práve oni sú hlavní „zákazníci“ Interactu, ktorého cieľom je zjednodušovanie procesov a spolupráce. Pomáha riadiacim orgánom, sekretariátom, auditorom, ale aj členom monitorovacích výborov v celej Európskej únii, Švajčiarsku a Nórsku, aby mali prístup k aktuálnym informáciám, mohli si vymieňať skúsenosti a vzdelávať sa. Organizuje rôzne školenia, semináre, workshopy a siete na odborné témy. Má aj vlastné online kurzy, vypracúva rôzne príručky, vzorové formuláre a databázy tak, aby sa mohli „zákazníci“ sústrediť na svoje hlavné úlohy a nemuseli sami vymýšľať napríklad formuláre pre svoj program. Týmto nielen získajú čas a ušetrí peniaze, ale uľahčia život aj svojim prijímateľom, pretože ak viacero programov použije rovnaký formulár, prijímatelia sa nebudú musieť učiť používať vždy nový, ale budú ho poznať a vedieť s ním pracovať.

Vzorom je Jems

Vzorovým príkladom takéhoto produktu je elektronický monitoro-

vací systém Jems (Joint Electronic Monitoring System), ktorý Interact vytvoril pre programy územnej spolupráce za aktívnej podpory viacerých Interreg programov a v programovom období 2021-2027 ho plánuje používať viac ako 45 programov z celej Európy a 80% užívateľov s ním vyjadrilo spokojnosť. Vývoj celého programu platí Interact, čo šetrí ostatným programom peniaze a tiež čas, ktorý by inak museli venovať vývoju vlastného systému. Poskytovaním harmonizovaného, užívateľsky prívetivého softvéru s bezplatnou licenciou, Jems zabezpečuje, že programy Interreg môžu s väčšou istotou plniť požiadavky e-Kohézie.

EU Business Hub @ Semicon Japan 2025

Podnikateľská misia EU Business Hub @ Semicon Japan 2025, ktorá sa uskutoční v termíne **15. – 19. decembra 2025**, je vašou vstupenkou do sveta inovácií v Japonsku. Vďaka iniciatíve EU Business Hub @ Semicon Japan 2025 bude mať 50 európskych MSP príležitosť navštíviť Japonsko a rozšíriť svoj biznis v sektore **digitálnych riešení**. Účastníci sa zúčastnia na veľtrhu Semicon Japan, prestížneho podujatia, ktoré spája dodávateľský reťazec výroby polovodičov (zimné vydanie v roku 2024 navštívilo viac ako 103 000 účastníkov). Trojdňová výstava v termíne 15. – 19. decembra 2025 predstavuje vynikajúcu príležitosť nadviazať kontakty s japonskými obchodnými partnermi. Mnohé japonské korporácie vysielajú na veľtrh svoje delegácie a prezentujú sa prostredníctvom vlastných stánkov.

Viac informácií nájdete na stránke: <https://eubusinesshub.eu/en/missions-catalogue/eu-business-hub-semicon-japan-2025>

Termín na podanie prihlášky: 12. september 2025

Semiconductors Korea 2026

Podnikateľská misia Semiconductors Korea 2026, ktorá sa uskutoční v termíne **9. – 13. februára 2026**, vám otvorí cestu k inováciám v Kórejskej republike. Vďaka iniciatíve Semiconductors Korea 2026 bude mať 50 európskych MSP, vrátane startupov, možnosť navštíviť Kórejskú republiku a nájsť partnerov v **polovodičovom priemysle**. Táto podnikateľská misia predstavuje jedinečnú príležitosť pre malé a stredné podniky z EÚ nadviazať hodnotné kontakty, prezentovať svoje riešenia, vybudovať dlhodobé vzťahy s kórejskými firmami a spoločne objavovať nové obchodné príležitosti. EU Business Hub poskytuje firmám prehľad o trhu, služby zamerané na prepojenie partnerov, finančnú podporu a prispôbené poradenstvo.

Termín na podanie prihlášky: 12. september 2025

Viac informácií nájdete na stránke: <https://eubusinesshub.eu/en/missions-catalogue/semiconductors-korea-2026>

PREŠPORSKÝ podnikateľ

Prešporský podnikateľ • Ročník XVIII, číslo 8/2025
Registračné číslo: MK SR: EV 23/08
ISSN: 1337-8295 • © BRK SOPK 2008
Vydáva: Bratislavská regionálna komora SOPK
Adresa: Jašíkova 6, 826 73 Bratislava
IČO: 30 842 654
Tel.: 02 / 4829 1257
e-mail: mzervan@googlemail.com
Šéfredaktor: Miroslav Zervan • Tel.: 0905 436 937
Grafická úprava: MSG Design s.r.o.

DNES PREDSTAVUJEME:

Španielsko

Španielsko patrí medzi krajiny, ktoré už desaťročia systematicky budujú svoju pozíciu globálneho lídra v oblasti cestovného ruchu. V roku 2024 zaznamenalo rekordných 94 miliónov zahraničných turistov, čím sa stalo druhou najnavštevovanejšou krajinou na svete po Francúzsku. Prognózy World Travel & Tourism Council (WTTC) predpokladajú, že do roku 2025 by cestovný ruch mohol v Španielsku generovať až 260,5 miliardy eur, čo predstavuje približne 16 % jeho hrubého domáceho produktu. Tento sektor má tak nielen výrazný ekonomický dopad, ale aj obrovský potenciál pre podnikateľov pôsobiacich alebo uvažujúcich o pôsobení v oblasti turizmu a súvisiacich služieb.

Ekonomický prínos cestovného ruchu v Španielsku nemožno prehliadnuť. V roku 2024 prispel k HDP sumou 248,7 miliardy eur a zamestnával viac ako 3 milióny ľudí, čo predstavuje približne 14 % celkovej pracovnej sily. Očakáva sa, že v roku 2025 sa tieto čísla ešte zvýšia – sektor by mal zamestnávať 3,2 milióna ľudí a pokračovať v medziročnom raste o viac ako 4 %. Pre investorov to znamená stabilitu, dopyt a rozsiahly trh s rôznorodými potrebami.

Príjmy z cestovného ruchu

Španielsko pritom ťaží nielen zo silného prítoku zahraničných turistov, ale aj z dynamicky sa rozvíjajúceho domáceho turizmu. V roku 2024 predstavovali výdavky zahraničných návštevníkov 107,1 miliardy eur a domáci turisti minuli ďalších 82,9 miliardy. Očakávania pre rok 2025 hovoria o náraste

týchto výdavkov na 113,2 miliardy (zahraniční) a 84,9 miliardy eur (domáci), čo dokazuje nielen zotavenie po pandémie, ale aj stabilný rast dopytu.

Z geografického hľadiska sú najvýznamnejšími trhmi pre španielsky turizmus Spojené kráľovstvo, Francúzsko a Nemecko, ktoré spoločne generujú viac než 45 % všetkých zahraničných návštevníkov. Okrem tradičných destinácií ako sú Kanárske ostrovy, Andalúzia či Barcelona, sa čoraz väčší dôraz kladie aj na rozvoj menej známych regiónov – ako sú Astúria, Galícia či vnútrozemie Aragónska. Táto diverzifikácia predstavuje významnú príležitosť pre nové projekty mimo hlavných centier.

Tlak na ekológiu

Španielska vláda aj regionálne samosprávy si uvedomujú potrebu udržateľnosti a dlhodobej rovnováhy. Nárast turistov prináša so sebou výzvy ako preťaženie infraštruktúry, tlak na životné prostredie a zmenu životných podmienok miestnych obyvateľov. V reakcii na to krajina zavádza opatrenia na podporu ekologických foriem turizmu, rozšírenie sezóny, digitalizáciu a kontrolovaný rast kapacít ubytovacích zariadení. Podnikatelia, ktorí zohľadňujú environmentálne štandardy, sú v tomto prostredí vítaní a často podporovaní dotáciami či investičnými stimulmi.

Rozvoj MICE sektora

Významným trendom posledných rokov je aj rozvoj takzvaného MICE sektora – teda organizácie medzinárodných podujatí,

konferencií a firemných ciest. Španielsko sa stalo druhým najväčším hosťiteľom medzinárodných konferencií na svete po USA, pričom Madrid a Barcelona patria medzi najžiadanejšie mestá v tejto oblasti. To vytvára priestor pre podnikanie v segmentoch hotelierstva, prenájmu priestorov, technickej podpory či eventových služieb.

Rastúca kvalita dopravnej infraštruktúry, najmä vysokorychlostných vlakových tratí a moderných letísk, umožňuje lepšiu dostupnosť aj menej známych oblastí. Tento fakt je kľúčový pre rozširovanie podnikateľských aktivít mimo tradičných turistických zón. Navyše, vývoj cien nehnuteľností v regiónoch mimo hlavných centier zostáva priaznivý, čo znižuje počiatočné investičné náklady.

V neposlednom rade je dôležité zdôrazniť, že sektor cestovného ruchu v Španielsku je dnes jedným z technologicky najviac transformovaných v rámci EÚ. Podpora digitálnych nástrojov v oblasti rezervácií, personalizácie služieb, riadenia preťaženia alebo inteligentného zberu dát umožňuje malým a stredným podnikom rásť efektívnejšie a cielenejšie.

Celkovo Španielsko predstavuje krajinu s veľmi rozvinutým a diverzifikovaným turistickým priemyslom, ktorého význam rastie nielen v rámci ekonomiky, ale aj v oblasti inovácií, udržateľnosti a regionálneho rozvoja. Pre podnikateľov ide o prostredie s vysokým dopytom, stabilným inštitucionálnym rámcom a otvorenosťou voči novým riešeniam. Tí, ktorí dokážu prísť s kvalitnou, diferencovanou a zodpovednou ponukou, tu môžu nájsť pevné miesto.

Pozvánka do San Marina

Podnikateľská misia do San Marína, sa uskutoční v termíne **14. – 16. októbra 2025**. Program zahŕňa oficiálnu návštevu Obchodnej komory San Marína, prezentáciu podnikateľského prostredia, B2B rokovania s miestnymi partnermi, ako aj možnosť spoločného alebo individuálneho programu v San Marine, prípadne Rimini.

V prípade, že vás táto iniciatíva oslovila, prosím, kontaktujte nás na: ivana.spirova@sopk.sk

Pôvodom výnimoční

Úrad priemyselného vlastníctva SR pripravuje na 20. augusta 2025 workshop Ochrana tradičných výrobkov II. Témou je ochrana tradičných a regionálnych výrobkov – označenia pôvodu a zemepisné označenia.

Prakticky zamerané podujatie je určené pre producentov tradičných a regionálnych výrobkov, remeselníkov, podnikateľov, zástupcov samospráv, komôr a štátnej správy

Workshop ponúkne rady, ako chrániť výrobky označením pôvodu, ukáže reálne príklady z praxe a poskytne priestor na diskusiu a networking.

Registrácia: <https://www.survio.com/survey/d/Z0Z7K2E2N2O7U8B6X>

Viac info: www.indprop.gov.sk

Trade Expo Indonesia 2025

V dňoch 15. – 19. októbra 2025 sa uskutoční na výstavisku ICE pri Jakarte najväčší medzinárodný veľtrh v Indonézii zameraný na export a obchodné príležitosti Trade Expo Indonesia. Tento rok očakávajú usporiadatelia viac ako 1 500 vystavovateľov a obchody za viac ako 16,5 miliardy USD. Hlavnými odvetvami budú poľnohospodárske produkty a potraviny, služby a životný štýl. K sprievodným programom patria tradične B2B stretnutia, medzinárodné semináre, exportné poradenstvo a pre malé a stredné podniky je vyčlenený osobitný pavilón BISA Ekspor.

Pre záujemcov je otvorená registrácia:

<https://2025.tradexpoindonesia.com/register>

Viac info: www.tradexpoindonesia.com

Zelený Merkúr už celoslovensky

„ZELENÝ MERKÚR“ je súťaž, ktorá sa zameriava na podporu a zviditeľnenie organizácií, ktoré rozvíjajú svoje aktivity v súlade s prírodou a cieľmi udržateľného rozvoja v snahe dosiahnuť rovnováhu medzi hospodárskym alebo spoločenským rozvojom a efektívnym využívaním prírodných zdrojov. Doteraz sa organizovala ako regionálna súťaž Banskobystrickej regionálnej komory SOPK, v tomto roku sa jej pôsobnosť rozšírila na celé Slovensko.

Cieľom súťaže je zviditeľniť a oceniť firmy, ktoré sa pri svojej činnosti správajú zodpovedne k životnému prostrediu s dôrazom na uplatňovanie obehovosti zdrojov. Súťaž je určená pre organizácie, najmä pre malé a stredné podniky, rozvíjajúce svoje hospodárske alebo spoločenské aktivity na Slovensku. Môžu to byť fyzické osoby – podnikatelia alebo právnické osoby registrované v SR, ktoré poskytujú výrobky alebo služby a súčasne využívajú postupy alebo technológie podporujúce princípy obehového hospodárstva, napr. vo fáze používania vstupných surovín, využívania energie a iných prírodných zdrojov, spätného odberu materiálu alebo zapojenia sa do vzájomnej spolupráce s ďalšími organizáciami.

Vyplnenú, opečiatkovanú a štatutárnym zástupcom podpísanú elektronickú prihlášku treba poslať na adresu sopkrkbb@sopk.sk.

Všetky potrebné tlačivá sú o.i. na stránkach Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory www.sopk.sk/bb. Uzávierka prihlášok je 10. októbra 2025.

V inováciách výrazne zaostávame

Slovensko sa v najnovšom rebríčku European Innovation Scoreboard 2025 zaradilo medzi najmenej inovačne výkonné krajiny EÚ. Spomedzi 27 členských štátov obsadilo 24. miesto, pričom horšie sú na tom už len Rumunsko, Bulharsko a Lotyšsko. Tento výsledok radí Slovensko do skupiny tzv. začínajúcich inovátorov - krajín s inovačným výkonom výrazne pod priemerom EÚ, konkrétne na úrovni 62,6 % európskeho priemeru. Uviedol to v analýze Klub 500.

Ešte závažnejší ako samotná pozícia je trvalý negatívny trend. Zatiaľ čo v roku 2017 patrilo Slovensko v rámci krajín V4 k lídrom (hneď po Českej republike), dnes je na poslednom mieste v regióne, keďže SR predbehli aj Poľsko a Maďarsko. Slovensko zaostáva nielen za priemerom EÚ, ale aj za krajinami, ktoré mali ešte nedávno porovnateľné východiskové podmienky. Namiesto zvyšovania inovačnej kapacity dochádza podľa Klubu 500 k jej erózii. Bez systematickej podpory výskumu a vývoja, zlepšenia prepojenia firiem s akademickou sférou, zefektívnenia verejnej správy a reformy vzdelávacieho systému bude Slovensko len ťažko schopné dobehnúť inovačný vlak. Slovensko však nečelí len vlastnej inovačnej stagnácii, ale aj súvisiacim dôsledkom širšej európskej nepružnosti, ktorá môže zásadne ovplyvniť hospodárske vyhliadky SR.

ta •

Záujem o medzinárodnú spoluprácu

Koncom júna sa v Bratislave uskutočnilo odborné podujatie EST Slovakia Infoday, ktoré predstavilo projekt European Solar Telescope (EST) – pripravovanú výskumnú infraštruktúru, ktorá má byť v najbližších rokoch vybudovaná na ostrove La Palma (Kanárske ostrovy). Slovenské firmy prejavili záujem o zapojenie sa.

Hlavným cieľom podujatia bolo oboznámiť slovenské technologické a výskumné subjekty s projektom, jeho technickými požiadavkami a možnosťami priemyselného zapojenia. Zároveň poskytol priestor na priame diskusie s predstaviteľmi projektu a vytvorenie základov pre budúcu spoluprácu.

Podľa riaditeľa Astronomického ústavu SAV, v. v. i., Petra Gömöryho je projekt vo fáze, keď sa už vyčerpali všetky možnosti jeho grantového financovania z európskych projektových schém. Pre výstavbu veľkej vedeckej infraštruktúry je vo finálnej fáze potrebné zabezpečiť financovanie na úrovni národných vlád jednotlivých európskych krajín. Financovanie má prebiehať cez právny rámec ERIC, ktorý umožňuje členským krajinám podieľať sa na budovaní vedeckej infraštruktúry.

Máme čo ponúknuť

Na podujatí sa zúčastnilo 12 slovenských technologických firiem, nechýbali ani zástupcovia výskumných inštitúcií, verejného sektora a ministerstiev. Program otvoril predseda SAV Martin Venhart. Následne vystúpil Pavol Sovák, predseda Komisie pre koordináciu aktivít SR vo výskumných infraštruktúrach ESFRI v oblasti fyzikálnych vied, materiálových vied a energetické zariadenia. Obaja rečníci zdôraznili potrebu zapojenia sa Slovenska do projektu EST a vyslovili mu podporu. Počas odborného programu vystúpili okrem iných aj Manuel Collados-Vera, hlavný koordinátor projektu EST, Héctor Socas-Navarro, riaditeľ nadácie EST a Miguel Nuñez Cagigal, hlavný systémový inžinier ďalekohľadu EST. Účastníkom

podali kľúčové informácie o konkrétnych technologických subsystémoch ďalekohľadu (napr. primárne zrkadlo, systém prenosovej optiky, zariadenie pre polarimetrickú kalibráciu, kupola, energetické systémy atď.), do ktorých by sa slovenské subjekty mohli zapojiť prostredníctvom vývoja mechanických komponentov, pokročilých materiálov a optických systémov až po spracovanie dát a riadiace technológie.

Diskusia potvrdila, že Slovensko disponuje technickým know-how a expertízou, ktoré sú pre projekt tejto úrovne mimoriadne cenné. Okrem vedeckého významu predstavuje EST aj strategickú investičnú príležitosť – prinášajúcu potenciál pre rozvoj inovácií, vznik partnerstiev a posilnenie medzinárodného postavenia slovenských firiem v Európe.

Podujatie zorganizovali Slovenská akadémia vied, Astronomický ústav SAV, v. v. i., Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV, v. v. i. a Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO). Ich spolupráca vytvorila kvalitnú platformu na prepájanie výskumu s praxou a otvorila dvere slovenským subjektom k účasti na jednom z najvýznamnejších európskych vedecko-technických projektov súčasnosti. ●

Uznanie slovenskej vede

Ústav materiálov a mechaniky strojov Slovenskej akadémie vied, v. v. i., získal projekt Lightweight-EU, financovaný z programu Interreg Europe. Má podporiť a zosúladiť národné legislatívne procesy (politiky) európskych krajín v oblasti ľahkých materiálov a technológií, čím posilní priemyselné inovácie a podporí udržateľnosť a zvýši konkurencieschopnosť regiónov Európy.

Prechod na používanie ľahkých materiálov zohráva kľúčovú úlohu v plnení klimatických cieľov Európskej únie. Napriek ich rastúcemu významu však niektorým členským štátom EÚ chýba stratégia na podporu ich využívania. Nový projekt Lightweight-EU má ambíciu túto situáciu zmeniť.

Lightweight-EU prináša riešenie: sieť odborných partnerov z rôznych častí Európy, ktorí spoločne pracujú na zosúladení stratégií v oblasti odľahčovania, zdieľaní

osvedčených postupov a podpore politik zameraných na inovatívne, nízkoenergetické a ekologické riešenia.

„Projekt Lightweight-EU predstavuje jedinečnú príležitosť položiť pevné základy pre harmonizáciu politik v oblasti komplexných technologických riešení s cieľom odľahčovania aj prostredníctvom vývoja nových ľahkých konštrukčných a funkčných materiálov v rámci EÚ. Jeho cieľom je prepájať skúsených partnerov s menej skúsenými, podporovať výmenu poznatkov a urýchliť ich zavádzanie do praxe. Do projektu sme sa rozhodli zapojiť s ambíciou prispieť k systémovej zmene naprieč Európou,“ spresnil Ing. Martin Nosko, PhD. hlavný riešiteľ projektu.

Silné partnerstvo pre lepšiu budúcnosť

Projekt Lightweight-EU vedie Ústav materiálov a mechaniky strojov Slovenskej

akadémie vied, v. v. i., v spolupráci s partnermi z:

- Rakúska (Business Upper Austria – OÖ Wirtschaftsagentur GmbH)
- Nemecka (RKW Saxony Productivity and Innovation Centre)
- Španielska (Catalan Agency for Business Competitiveness – ACCIÓ)
- Slovenska (Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR)
- Ukrajiny (Ukrainian Cluster Alliance – Discovery Partner)
- Nórska (Norwegian University of Science and Technology – NTNU, poradenský partner). ●

Slováci objavujú Slovensko

Domáci turizmus si síce stále drží silné postavenie, ale ak chce držať krok, bude musieť ponúknuť viac než len prírodu, ideálne zážitky na úrovni európskych destinácií. Práve preto sú atraktívne aj v SR najmä lokality, ktoré majú silnú orientáciu na zážitkový turizmus, ako Liptov, Tatry, Bratislava a držia domáci cestovný ruch v pluse. Uvedol to Tomáš Boháček, analytik 365.bank, v komentári k údajom o minuloročnom cestovnom ruchu, ktoré zverejnil Štatistický úrad SR.

„**N**eočakávame, že sa trend bude v dohľadnom čase meniť, ale uvažovaná štátom podporovaná koncepcia má príležitosť roziahnuť obzory cestovateľov aj mimo najpríťažlivejších oblastí. Dnes je však podľa štatistík predstava pracujúceho Slováka o dovolenke jasná – dva týždne pri mori, týždeň na lyžovačke doma alebo v zahraničí, tri predĺžené letné/mimosezónne víkendy v blízkosti hôr a zvyšok návšteva rodiny a priateľov,“ spresnil T. Boháček.

Predpandemické rekordy odolávajú

Ubytovacie zariadenia vlni podľa Štatistického úradu SR zaznamenali tržby takmer 613 milióna eur bez dane z pridanej hodnoty. V porovnaní s rokom 2023 ide o zvýšenie približne o 9 %. Domáci návštevníci sa na celkových tržbách podieľali na úrovni vyše 60 %. Podľa informácií ŠÚ SR obyvatelia SR v roku 2024 zrealizovali viac ako 11 miliónov súkromných ciest spojených s prenocovaním. Ich počet medziročne mierne vzrástol, stále však bol o 7 % nižší ako v rekordnom pred-

pandemickom roku 2019. Pokračovala zmena cestovateľských zvyklostí obyvateľstva, naďalej dynamickejšie rástol počet a podiel zahraničných ciest.

Positívny trend pokračuje

Aj v prvom štvrtroku 2025 pokračoval domáci cestovný ruch v pozitívnom trende obnovy sily. Výkonnosť domáceho sektora ubytovacích služieb však v marci vykázala miernu stagnáciu v medziročnom porovnaní a pretrvávajúci deficit voči predpandemickému roku 2019. „Celkovo hodnotíme prvý štvrtrok ako pokračovanie pozitívneho trendu obnovy sily domáceho cestovného ruchu. Štruktúra naďalej poukazuje na dominanciu záujmu návštevníkov v troch kľúčových miestach – Bratislava, Žilinský a Prešovský kraj. K pozitívnemu vývoju prispelo v uplynulom štvrtroku zníženie selektívnych sadzieb dane z pridanej hodnoty (DPH) na 5 %, ako aj pokračujúca podpora štátu cez rekreačné poukazy,“ uviedol analytik 365.bank. Doplnil, že nepriaznivým faktorom bola slabšia zima, ktorá mohla podľa odhadov

spôsobiť v jej druhej polovici o takmer 10 % nižšiu návštevnosť.

Podľa ŠÚ SR sa za prvý kvartál tohto roka v slovenských ubytovacích zariadeniach ubytovalo takmer 1,3 milióna hostí, čo predstavuje medziročný nárast o necelých 5 %. Počet zahraničných turistov sa medziročne zvýšil o takmer 7 %, u domácich návštevníkov vzrástla návštevnosť o približne 4 %. Tržby ubytovacích zariadení za prvý štvrtrok 2025 dosiahli 154 miliónov eur bez DPH, čo predstavuje medziročný nárast o 16 %.

V samotnom marci počet ubytovaných hostí dosiahol takmer 406 000, čo je v medziročnom porovnaní pokles o 1 %. V porovnaní s marcom 2019 chýbalo stále takmer 28 000 turistov. Hostia strávili na Slovensku vyše jedného milióna prenocovaní, dominovali najmä domáci návštevníci.

Podľa analytika je druhý štvrtrok sezónne spájaný s nižšou návštevnosťou a prípravami na letnú sezónu. „Tá by podľa posledných odhadov mala priniesť domácu návštevnosť porovnateľnú s minulým rokom, ale pri mierne slabších tržbách. Naopak, zahraničná návštevnosť, najmä z Poľska, by mala priniesť vyššie tržby,“ zhodnotil T. Boháček.

Rezerv je ešte stále dost

„Príjazdový turizmus síce rastie a pre viaceré zahraničné krajiny je Slovensko obľúbenou destináciou, stále však v tejto oblasti vidíme rezervy a možnosť napredovať. Cestovný ruch je totiž dôležitou súčasťou ekonomiky každého štátu, jeho podstatnou zložkou sú okrem domácej klientely aj hostia zo zahraničia. Naším primárnym cieľom je preto navyšovať podiel zahraničnej klientely na celkovej počte návštevníkov Slovenska. Tešia nás rastúce čísla príjazdového turizmu, máme regióny, ktoré vykazujú skutočne dobré výsledky. Vidíme však aj lokality, ktoré sú návštevníkmi nie príliš objavené a tu vieme situáciu zlepšiť,“ priblížil generálny riaditeľ Slovakia Travel Matej Fekete.

V minulom roku sa na Slovensku ubytovalo vyše 5,9 milióna hostí, ktorí tu strávili vyše 15 miliónov prenocovaní. Najviac návštevníkov prišlo vlni z Česka, nasledovalo Poľsko, Nemecko, Maďarsko a Ukrajina.

„Zaujímavé sú aj údaje o vývoji počtu turistov z niektorých vzdialenejších krajín. Výrazný, až 131-percentný nárast, napríklad evidujeme pri hosťoch z Číny. Kým v roku 2023 ich k nám zavítalo niečo cez 9500, vlni to už bolo viac ako 22 000,“ doplnil M. Fekete s tým, že pozitívne sa vyvíja aj príjazdový turizmus z ďalších ázijských krajín. **mz** ●

Slovensko patrí medzi geotermálne veľmoci Európy

Slovensko má takmer 1700 registrovaných prameňov termálnych a minerálnych vôd. Vyskytujú sa tu všetky typy prírodných liečivých vôd využívaných v balneológii okrem vôd radónových.

Naša krajina je vzhľadom na počet obyvateľov a na svoju malú rozlohu jednou z najhustejšie pokrytých území z hľadiska výskytu rozmanitosti zloženia termálnych a minerálnych prameňov.

„Termálne kúpaliská a akvaparky sú ideálnym miestom na oddych a regeneráciu, zároveň predstavujú atraktívnu súčasť cestovného ruchu. Mnohé kúpaliská dnes kombinujú wellness, relax, zdravie, prírodu a vytvárajú tzv. wellbeing destinácie, ktoré sú ideálne vhodné na víkendové pobyty, rodinné letné dovolenky, firemné teambuildingy či dlhodobšie regenerácie. Termálne kúpaliská často podporujú aj ďalšie aktivity v regióne – agroturistiku, cykloturistiku či spoznávanie kultúrnych a historických pamiatok. V rámci cestovného ruchu tak ponúkajú komplexný produkt,“ generálny riaditeľ SLOVAKIA TRAVEL Matej Fekete.

Bezpečnosť a hygiena na kúpaliskách

Slovensko patrí medzi krajiny s najprísnejšou hygienickou reguláciou kúpalísk. Zariadenia, ktoré patria pod Slovenskú asociáciu akvaparkov, kúpalísk a plavárni pravidlá do-

konca v uplynulých týždňoch sprísnil. Zvýšila sa napríklad koncentrácia dezinfekčných látok v rámci povolených limitov. Bazény sa nárazovo dezinfikujú a zintenzívnila sa miera interného monitoringu kvality vody.

„Ako profesijná organizácia združujúca najvýznamnejších prevádzkovateľov verejných kúpalísk a akvaparkov na Slovensku chceme verejnosti pripomenúť, že verejné bazény podliehajú pravidelnému testovaniu vody, dezinfekcii a dozornej činnosti hygienických autorít. Je ale veľmi dôležité dbať na osobnú hygienu a pred každým vstupom do bazéna sa osprchovať, nechodiť na kúpaliská, keď máme zdravotné problémy,“ zdôraznil Gabriel Somogyi, prezident Slovenskej asociácie akvaparkov, kúpalísk a plavárni.

Asociácia tiež odporúča vyhýbať sa potápaniu v termálnych a teplovodných bazénoch a rešpektovať odporúčanú dĺžku pobytu vo vode. Kúpaliská očakávajú od návštevníkov, aby chodili na kúpalisko čisti, pred vstupom do bazénov sa osprchovali, nosili si so sebou letnú obuv a umývali si ruky po použití toalety.

Na Slovensku bolo výskumom odhalených 26–28 geotermálnych oblastí (štruktúr) pokrývajúcich asi 27 % územia krajiny.

Liečebné indikácie geotermálnych a minerálnych vôd zahŕňajú najčastejšie:

- choroby pohybového aparátu (reumatické, artritické stavy, stavy po úrazoch),
- nervové poruchy, psychické stresy,
- kožné ochorenia (ekzémy, psoriáza, zápal),
- tráviace a urologické problémy, niekedy aj neurologické a onkologické stavy či chronické zápal.

Sila termálnej vody

Termálne kúpalisko má minerálnu vodu s priaznivými účinkami, ktorá je prospešná pre naše zdravie. „Množstvo a chemické zloženie minerálnych vôd sú faktory, ktoré Slovensko radia medzi najbohatšie štáty sveta na termálne pramene. V horách a okolitých oblastiach minerálna voda vyvierá prirodzenou cestou. V nížinách sa na zemský povrch dostáva prostredníctvom hydrogeologických vrtov,“ uviedol Matej Fekete.

„Termálne pramene sa líšia chemickým zložením, kvalitou aj teplotou vody. Najvyšší stupeň dosahuje minerálna voda vo Veľkom Mederí – až 94°C. Termálna voda dáva uzdravujúcu silu aj známemu piešťanskému bahnu. V Trnavskom kraji je celkovo 14 letných kúpalísk a sezónnych bazénov,“ vysvetlila Agáta Mikulová, výkonná riaditeľka KOCR Trnavský kraj.

Bohatý na termálne pramene je napríklad aj Nitriansky kraj. Ponúka mobilnú aplikáciu s názvom Quappka, v ktorej nájdete informácie o termálnych kúpaliskách v tomto kraji. „Mobilná aplikácia ponúka komplexný a užívateľsky jednoduchý prehľad o turistickej ponuke Nitrianskeho kraja. Človeka zároveň informuje o aktuálnych zľavách na vstupy a služby v areáloch termálnych kúpalísk v nitrianskom regióne,“ povedala Zuzana Palenčíková, výkonná riaditeľka KOCR Nitriansky kraj. Akvapark, na rozdiel od termálneho kúpaliska, predstavuje vodný svet, v ktorom nájdete širokú škálu atrakcií a zábavy. Je ideálny na rodinné výlety, jeho súčasťou bývajú tobogany, bazény s umelými vlnami, vírivky, široké možnosti občerstvenia a bohatý animačný program.

Za dovolenku si tento rok priplácame

Letná sezóna je v plnom prúde a s ňou aj váhanie, kam na Slovensku vyraziť za oddychom. No podľa analytika 365.bank Tomáša Boháčka si budeme musieť zároveň siahnuť hlbšie do vrecka.

Letné atrakcie čelia narastajúcim prevádzkovým nákladom a neprijemnému zvýšeniu DPH z 10 na 20 percent. A to sa prejaví priamo na vstupnom,” hovorí T. Boháček.

Ceny za vstup sa zvýšili

Celodenný lístok do väčšieho akvaparku stál minulý rok v priemere 29 eur, no toto leto sa cena pohybuje okolo 32 eur, čo podľa analytika predstavuje nárast približne o 10,3 %. Bežné kúpalisko, ktoré vyšlo vlni na 12 eur, teraz stojí približne 13,50 eura, čo je nárast o 12,5 %. Zmrzlina alebo obedové menu sú medziročne drahšie o 10 až 16 %. „Pre štvorčlennú rodinu tak celodenný výlet do známeho slovenského akvaparku znamená výdavok okolo 128 eur len za vstupenky. Ak pridáte parkovné, jedlo a nejaké tie drobné lákadlá na mieste, celková suma sa ľahko vyšplhá na 180 až 220 eur za deň. Ak sa rozhodnete pre dvojdňový pobyt so stredným štandardom ubytovania, víkendový účet sa pohybuje od 400 do 600 eur,” vymenúva T. Boháček.

Domáce atrakcie stále lákajú

Zaujímavé podľa neho je, že aj napriek vyšším cenám stále veľa Slovákov preferuje domáce atrakcie, hlavne pri kratších výletoch či víkendových pobytoch. „Dôvodom je dobrá dostupnosť a neustále

sa rozširujúca ponuka novinek. Akvaparky lákajú na nové tobogany, tematické programy či večerné podujatia, ktoré dokážu rodiny udržať dlhšie a motivujú ich k opätovnej návšteve,” myslí si analytik. Prevádzkovatelia sa podľa jeho slov snažia, aby obstáli nielen medzi sebou, ale aj voči zahraničným destináciám, ktoré sú pre Slovákov stále veľkým lákadlom.

Pobyt v zahraničí

No finančný rozdiel medzi domácou a zahraničnou dovolenkou sa za posledné roky podľa analytika banky výrazne zmenšil. Kým pred desiatimi rokmi bol rodinný víkend v slovenskom akvaparku zhruba o polovicu lacnejší než krátka dovolenka pri mori, dnes už nie je podľa neho výnimkou, že rodina minie za tri dni v domacom stredisku takmer toľko, koľko by stála cesta do Chorvátska či severného Talianska.

Päťdňový pobyt pri Jadrane vrátane dopravy, ubytovania a bežnej stravy vyjde v tomto roku podľa odhadov cestovných kancelárií na 1 200 až 1 600 eur pre štvorčlennú rodinu.

„Ak rodina necestuje v sezónnej špičke a zvolí vlastnú dopravu a apartmánový typ ubytovania, náklady sa často približia k sumám, ktoré slovenské rodiny nechávajú v domácich strediskách za kombináciu ubytovania, vstupného a stravovania na predĺženom víkend,” povedal analytik.

Minuté peniaze zostávajú v regiónoch

Z pohľadu domácej ekonomiky však podľa neho platí jedno – každé euro minuté na Slovensku zostáva v regiónoch. Podporuje prevádzkovateľov, zamestnancov, malé rodinné penzióny aj lokálne gastro služby. Letná sezóna je preto kľúčovým pilierom príjmov pre mnohé regióny, ktoré sa bez turizmu len ťažko udržia konkurencieschopné.

„Pre rodiny bude leto 2025 zrejme symbolom drahšieho oddychu, ale zároveň aj pripomienkou, že kvalitná ponuka môže byť dôvodom, prečo si namiesto mora vyberieme domáce hory, jazerá či akvaparky. Prevádzkovatelia si to uvedomujú a investujú do rozšírenia wellness zón, tematických festivalov, detských atrakcií a spolupráce s hotelmi. Chcú ponúknuť balíčky, ktoré rodinám uľahčia rozhodovanie a motivujú ich zostať dlhšie,” hovorí T. Boháček.

Slovenský turizmus má šancu rásť

Aj keď sa rozdiel v nákladoch medzi víkendovým pobytom na Slovensku a kratšou cestou k moru zmenšil, rozhoduje podľa neho čas, pohodlie a čoraz viac aj ekologický a regionálny rozmer.

„Ak sa podarí udržať kvalitu služieb a primerane nastaviť ceny, má slovenský letný turizmus šancu ďalej rásť. No na našich peňaženkách budeme cítiť, že za leto 2025 si priplatíme viac, než sme boli zvyknutí pred pár rokmi,” uzavrel Boháček.

Návštevníkov pribúda, ale Bratislava má na viac

Hlavné mesto Bratislava podľa informácie bratislavskej organizácie cestovného ruchu Bratislava Tourist Board (BTB) vlni navštívilo takmer 1,2 milióna turistov. Ich počet oproti roku 2023 narástol o 3,2 %. Bratislava sa tak na 85 % priblížila návštevnosti z rekordného roku 2019.

Podľa údajov Štatistického úradu SR väčšina návštevníkov (67 %) pricestovala do Bratislavy zo zahraničia. Počet prenocovaní zahraničných návštevníkov vzrástol o 4,6 %. Najviac turistov vlni prišlo z Česka, Nemecka, Poľska, Rakúska a Veľkej Británie. „V roku 2024 bol zaznamenaný výraznejší návrat turistov z Čínskej ľudovej republiky s medziročným nárastom 170 %, z USA prišlo o 12 % viac turistov a z Maďarska o 10 %. Výraznejší prepad bol len pri holandských návštevníkoch, -16 %, následkom čoho sa prepadli z 12. na 15. miesto v rámci návštevnosti Bratislavy,“ uviedla BTB.

Najviac turistov prichádza od susedov

Najsilnejšími mesiacmi v návštevnosti boli v minulom roku jún, júl a august. Najviac návštevníkov prišlo do Bratislavy v auguste, a to až 116 171. V poslednom štvrtroku 2024 hlavné mesto zaznamenalo viac ako 13-percentný medziročný nárast v počte návštevníkov.

„V novembri prišlo do Bratislavy dokonca o 18 % návštevníkov viac ako v roku 2023. Jesenná a adventná sezóna je pre Bratislavu veľmi dôležitá, keďže v tomto období je zvýšený záujem o cestovanie do 'citybreakových' destinácií za kultúrou, gastronómiou, umením, ale aj vianočnými trhmi,“ uviedla BTB s tým, že je to aj kvartál, v ktorom sa konalo množstvo kongresových podujatí, ktoré prispeli k zvýšeniu návštevnosti.

„Komunikačnou podporou jesenného a zimného obdobia sa snažíme vyvážiť rozdiely medzi sezónami. Zároveň sme radi, že počet prenocovaní zahraničných turistov vzrástol takmer o 5 %. Naším dlhodobým cieľom je totiž prilákať do hlavného mesta viac 'kvalitných' návštevníkov, ktorí v Bratislave prespia viac nocí a využijú viaceré služby,“ uzavrel výkonný riaditeľ BTB Lukáš Pucovský.

Významný zdroj príjmov mesta

Význam cestovného ruchu pre príjmy mesta si uvedomuje aj bratislavský magistrát. Aj to bolo dôvodom stretnutia primátora hlavného mesta SR Matúša Vallo so zástupcami bratislavských hotelierov, ktorých prijal v Primaciálnom paláci. Jeho cieľom bola diskusia o spoločnej vízii rozvoja cestovného ruchu a jeho ekonomickom prínose pre Bratislavu. Na stretnutí sa zúčastnilo viac ako 20 generálnych riaditeľov vybraných bratislavských hotelov spolu so zástupcami Bratislavskej hotelovej asociácie (BHA) a Bratislava Tourist Board.

„Hotely zohrávajú v prezentácii Bratislavy nezastupiteľnú úlohu. Svojou každodennou prácou a kvalitou služieb formujú prvý dojem mesta v očiach návštevníkov. Zároveň si vážim ich zodpovedný prístup k výberu dane za ubytovanie, ktorá pomáha rozvíjať verejné služby a infraštruktúru,“ uviedol počas stretnutia M. Vallo.

Vyzdvihol, že príjmy z dane za ubytovanie predstavujú významný zdroj financovania aktivít zameraných na rozvoj cestovného ruchu, údržbu verejných priestorov a zlepšovanie mestského prostredia. Hlavné mesto tak môže investovať do projektov, ktoré zvyšujú kvalitu života obyvateľov i spokojnosť návštevníkov.

Podpora medzinárodných podujatí

Témou stretnutia boli najmä možnosti ďalšieho rozvoja cestovného ruchu, podpora

organizovania medzinárodných konferencií, veľtrhov a podujatí, ktoré prinášajú mestu nielen ekonomické prínosy, ale aj zvyšujú jeho prestíž a viditeľnosť na medzinárodnej úrovni. Primátor potvrdil záujem hlavného mesta pokračovať v spolupráci s hotelovým segmentom prostredníctvom organizácie BTB, ktorej úlohou je propagácia Bratislavy, podpora návštevnosti a prepájanie verejného a súkromného sektora v oblasti turizmu.

Spolupráca s mestom je kľúčová

Spolupráca s mestom je aj podľa vedenia BTB kľúčová, nevyhnutná a poskytuje obrovské možnosti synergií. „Už len keď sa nad tým zamyslíme z pohľadu financovania, mesto platí celú bezpečnosť, čistotu, kultúru a infraštruktúru. To je rámec, ktorý ďaleko presahuje naše členské v rámci BTB. V rámci koncepcie sa zameriavame práve na prienik rozvoja mesta s cestovným ruchom,“ hovorí Nina Erneker, predsedníčka predstavenstva BTB „Čo sa týka udržateľnosti, ja sama sa tejto téme profesionálne venujem už dlhšie. Aj v našom odvetví vnímam veľa greenwashingu, a preto si myslím, že je dôležité nielen konať, ale zároveň merať dosah týchto krokov. Onedlho nás čaká povinné ESG vykazovanie v rámci legislatívy. Je potrebné naskočiť na tento vlak čo najskôr, aby sme zostali konkurencieschopní,“ upozorňuje. TSA ●

Platy v gastronómii príliš nelákajú

Kuchárov, čašníkov ale aj pomocných pracovníkov je u nás stále nedostatok. Štát sa na jednej strane snaží gastrosektoru úpravou zákona pomôcť, ale na strane druhej zavádza opatrenia, ktoré idú proti nemu.

Osvedčenie o spôsobilosti na prácu s potravinami, ľudovo nazývané aj hygienické minimum už nepotrebuje každý zamestnanec v gastrosektore. „To znamená podnikateľ, zodpovedná osoba a zamestnanec potrebujú odbornú spôsobilosť, výnimkou sú len pomocné práce v kuchyni, pomocník v kuchyni, pomocník prevádzky rýchleho občerstvenia, prípadne na ten výdaj jedla,“ ozrejmil Martin Novotný, generálny manažér asociácie hotelov a reštaurácií Slovenska.

Pôvodný návrh zmien bol ale iný. Podľa Asociácie sa mala táto povinnosť presunúť len na prevádzkovateľov, ktorí sú zodpovední za chod celej reštaurácie. No hoci to nevyšlo všetko podľa plánov, aj tento krok štátu podnikateľom do určitej miery pomôže. Najmä pri brigádnikoch. Podnikatelia sa vyhnú administratíve a po novom ušetria aj financie. „Ak mám zamestnanca na tri mesiace a musí byť odborne spôsobilý, tak by som ho mal prihlásiť na to hygienické minimum. Tie náklady na preskúšanie sú 70 eur. To znamená ak mám desiatich brigádnikov tak je to 700 eur na sezónu navyše,“ priblížil M. Novotný.

Brigádnikov zamestnajú jednoduchšie

Cieľom novelizácie zákona bolo zjednodušenie zamestnávania ľudí. Problémom však naďalej zostáva, že o prácu v gastronómii je dlhodobý nezájum. Na internete každý deň pribúdajú ponuky práce zúfalých podnikateľov. „Ja si nemyslím, že to ovplyvní nejak zásadne, ľudia z iných dôvodov nechcú pracovať. Počúvame strašne veľa krát, keď

ľudia chodia na pohovory, že boli oklamaní, neboli vyplatení,“ opísal Igor Hajdu, majiteľ reštaurácie v Bratislave. „Ak by sme mali možno kuchára influencera, alebo čašníka youtubera, tak by tá pozícia možno bola vnímaná ďaleko atraktívnejšie,“ poznamenal M. Novotný.

Katarína Tešla, manažérka odboru komunikácie a PR Kariera.sk vidí problém aj v náročnosti práce. „Sú to dlhé hodiny, práca cez víkendy na zmeny, čo nevyhovuje každému. Keď sa na to pozrieme, nie sú tie mzdy až také atraktívne,“ uviedla.

Počas dovolenkovej sezóny čelia zamestnanci v cestovnom ruchu, gastronómii a hotelierstve veľkému náporu. A s platom, ktorý je tretí najnižší na slovenskom trhu práce.

Základný plat

Analýza portálov Platy.sk a Profesia.sk ukazuje, že priemerná základná mzda v odvetví nedosahuje ani 1 300 eur a najväčší záujem je na východe krajiny. Priemerný základný mesačný plat v cestovnom ruchu, gastronómii a hotelierstve je na základe dát portálu Platy.sk 1 288 eur. Po pripočítaní bonusov a odmien zamestnanci zarobia v priemere 1 420 eur. Pre porovnanie, dáta portálu Platy.cz ukazujú, že v Českej republike je priemerný základný plat vyšší o približne 50 eur, čiže o 4,2 percenta, celkový zárobok je vyšší o necelú stovku, čo predstavuje 6,5 percenta. Na Slovensku ide o oblasť s tretím najnižším priemerným základným mesačným platom, horšie sú na tom iba pracujúci v textilnom priemysle a pomocných prácach. V Česku je to druhý najhoršie platený sektor.

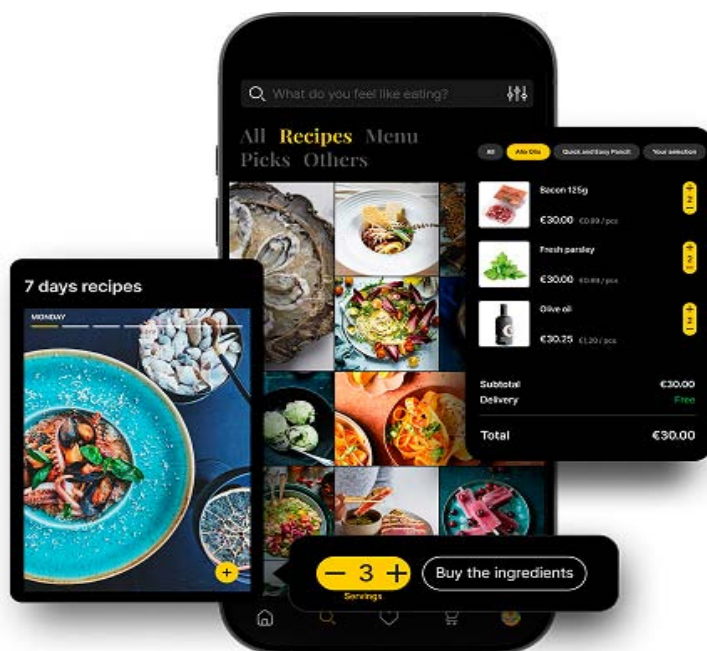
Najviac zarábajú šéfkuchári. Ich priemerný mesačný základný plat je takmer 1 900 eur, najlepšie zarábajúca desatina má viac ako 4 000 eur mesačne. Spomedzi najfrekventovanejších pozícií v cestovnom ruchu, gastronómii a hotelierstve majú nadpriemerný základný príjem aj vedúci zmeny a kuchári. Na portáli Profesia.sk je aktuálne zverejnených takmer 1 000 pracovných ponúk z cestovného ruchu, gastronómii a hotelierstva, priemerný ponúkaný plat sa v posledných mesiacoch pohybuje okolo 1 300 eur. Najväčší dopyt je po kuchároch, čašníkoch, pomocných silách do kuchyne, pomocných kuchároch, barmanoch a recepčných. Otázne je do akej miery tieto mzdy ovplyvní nová transakčná daň. "V dôsledku takejto daň, zvyšuje všeobecne náklady zamestnávateľov a potom im zostáva menej peňazí na zvyšovanie plátov alebo na nejaké odmeňovanie," dodal Peter Hennel, daňový poradca.

Najväčší záujem o dohodu

Na jednu pracovnú ponuku reaguje v priemere 30 uchádzačov. Najväčší záujem o prácu v cestovnom ruchu, gastronómii a hotelierstve je v Košickom kraji, na jednu aktuálne zverejnenú ponuku reaguje viac ako 60 ľudí, o polovicu menší záujem je v Bratislavskom kraji. V priemere 28 reakcií prichádza na inzeráty z Prešovského kraja. Záujem sa tiež výrazne líši podľa ponúkaného úväzku. Zatiaľ čo na inzeráty na plný úväzok, ktorých je väčšina, príde zamestnávateľom v priemere 26 reakcií, v prípade inzerátov na dohodu až 43.

Startup s potenciálom pre gastro

Slovenský technologický startup TEIBL, ktorý vyvíja platformu pre digitálnu transformáciu nákupu potravín, získal kapitál vo výške 1 milión eur. Investíciu poskytli Slovak Investment Holding (SIH) a súkromná spoločnosť KPC, a.s. Cieľom startupu je prepojiť inšpiratívny obsah s praktickým riešením nákupu potravín a gastronómie, a tým zmeniť spôsob, akým ľudia na celom svete plánujú a realizujú svoje kulinárske nákupy.

Na investíciu sa podieľal Slovak Investment Holding, ktorý poskytol 700 000 eur, zatiaľ čo súkromný investor KPC, a.s. prispel 300 000 eurami. Financovanie bolo realizované prostredníctvom konvertibilného úveru (Convertible Loan Agreement – CLA) so splatnosťou 36 mesiacov. Tento nástroj umožňuje investorom vstúpiť do inovatívnych projektov s potenciálom konverzie úveru na majetkový podiel v budúcnosti.

Financie – moderný nástroj podpory inovácií

Návratné finančné nástroje, ako je CLA, zohrávajú čoraz dôležitejšiu úlohu v podpore startupov – na rozdiel od jednorazových grantov motivujú príjemcov k dlhodobej zodpovednosti, rastu a skutočnému trhvému uplatneniu. Ich využívanie predstavuje udržateľný spôsob financovania inovácií s cieľom podporiť ekonomický rozvoj aj spoločenský prínos.

Slovenský startup TEIBL vyvíja digitálnu platformu, ktorá prostredníctvom umelej inteligencie prepája domácnosti, kuchárov, e-shopy, donáškové služby a potravinové značky do jedného funkčného ekosystému. Cieľom je poskytnúť používateľom komplexné riešenie – od inšpirácie, cez plánovanie varenia a nákup surovín, až po udržateľné hospodárenie s potravinami bez plytvania.

Platforma umožňuje používateľom objavovať recepty, prispôbovať ich svojim preferenciám a zároveň nakupovať presne tie

suroviny, ktoré potrebujú – za najvýhodnejšie ceny a v optimálnom množstve. TEIBL tak pomáha minimalizovať plytvanie, šetriť čas aj peniaze, a zároveň podporuje zdravší a premyslenejší prístup k stravovaniu.

Pre profesionálnych kuchárov a gastroinfluencerov ponúka priestor na prezentáciu svojich receptov a budovanie vlastnej značky. Dodávatelia potravín a online obchody získavajú prístup k cieľovej zákazníckej základni s možnosťami marketingovej komunikácie a zároveň aj k hodnotným údajom o nákupnom správaní používateľov.

Vyjadrenia investorov

„Podporujeme riešenia, ktoré majú potenciál preraziť na globálnom trhu a zároveň prinášajú skutočný úžitok ľuďom. Tento projekt spája technológie, gastronómiu a obchod do jedného funkčného celku. Sme radi, že môžeme byť pri štarte jeho cesty,“ doplnil k investícii Slovak Investment Holding.

„Aj keď sa celý život venujem developmetu realitných projektov, pripravovaná platforma TEIBL ma natoľko zaujala, že verím, že sa časom stane súčasťou našich každodenných životov,“ hovorí Ján Krnáč, predseda predstavenstva KPC a.s.

Podpora z Plánu obnovy a odolnosti SR

Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, konkrétne z Komponentu 9, zameraného na podporu inovatívnych podnikov v počiatočných fázach vývoja. V rámci tohto komponentu bolo vyčlenených 15 milió-

nov eur pre technologické startupy, ktoré majú ambíciu meniť trh a prinášať riešenia s vysokou pridanou hodnotou.

O spoločnosti TEIBL

TEIBL je komunitne orientovaný projekt so silnou globálnou ambíciou. Jeho víziou je stať sa inteligentnou súčasťou každej modernej domácnosti a prispieť k premene spôsobu, akým ľudia pristupujú k jedlu.

„Veríme, že jedlo spája. Preto budujeme platformu, ktorá prepája ľudí, technológie a udržateľné riešenia v kuchyni.“ Dušan Masaryk CEO & Co-founder TEIBL

O spoločnosti Slovak Investment Holding

SIH je akciová spoločnosť v 100% vlastníctve štátu. Jej hlavným poslaním je podpora strategických verejných i súkromných investícií na Slovensku v oblasti konkurencieschopnosti a rastu malých a stredných podnikov, infraštruktúry, energetickej efektívnosti, odpadového hospodárstva, sociálnej ekonomiky, kultúrneho a kreatívneho priemyslu. Finančné prostriedky na realizáciu investícií čerpá prioritne z fondov EÚ. SIH financuje projekty výlučne návratnou formou, tzn. pomocou finančných nástrojov a nie grantovým spôsobom. TS ●

Jednotný patent otvára trh pre technológie

Systém jednotných patentov má za sebou veľmi dobrý štart a máme všetky dôvody veriť, že jeho úspech v nasledujúcich mesiacoch a rokoch ešte porastie, tvrdí prezident Európskeho patentového úradu António Campinos.

Európsky patent s jednotným účinkom (Jednotný patent) je výsledkom posilnenej spolupráce 25 krajín, má svoj vlastný súd a na rozdiel od klasického európskeho patentu nepodlieha validácii národných patentových úradov. Jednotná patentová ochrana zatiaľ platí len v tých zúčastnených členských štátoch, ktoré ratifikovali Dohodu o Jednotnom patentovom súde. Slovensko tak zatiaľ neurobilo na rozdiel od 17 zúčastnených krajín. K 1. júnu 2023 Dohodu o Jednotnom patentovom súde ratifikovalo: Belgicko, Bulharsko, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Malta, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Slovinsko, Švédsko a Taliansko a vlni v septembri pribudlo Rumunsko.

Jednoduchá cesta k patentu

Po viac než pol storočia trvajúcich vyjednávaniach, urobila Európa prvý krok k tomu, aby sa stala jednotným trhom pre technológie.

Vynálezcovia, či už jednotlivci, malé firmy aj veľké korporácie, si teraz môžu jednoducho zabezpečiť jednotnú patentovú ochranu pre svoje vynálezy v 18 európskych krajinách, čo predstavuje trh s viac ako 400 miliónmi ľudí. Tento nový systém je integrovaný a zefektívnený: jeden patent, jeden proces podania, jeden poplatok za obnovenie, jedna mena, jeden zákon a Jednotný patentový súd ako jediná súdna platforma. Táto jednoduchá metóda nahrádza zložité právne a diplomatické spory, ktoré trvali roky.

Mimoriadne dôležité je, že sa uzavrela kľúčová medzera v systéme duševného vlastníctva v Európe. Tým sa vyrovnali podmienky pre firmy, aby mohli lepšie súťažiť so svojimi americkými a ázijskými konkurentmi vo veľkosti trhu a počte spotrebiteľov.

Posilnenie vynálezcov

Jednotný patent bol navrhnutý s ohľadom na dostupnosť a uľahčil prístup k patentovej ochrane v Európe. Počas prvých desiatich rokov, čo je priemerná životnosť európskeho patentu, sú celkové ročné poplatky

za udržiavanie Jednotného patentu nižšie ako päťtisíc eur. Ak majiteľ patentu chce ochranu na 20 rokov, jednotný patent je o 78 percent lacnejší ako bežný európsky patent, ktorý pokrýva všetkých 27 členských štátov EÚ.

Jednotný patent odstránil potrebu validácie v jednotlivých krajinách, čo v minulosti vytváralo pre vynálezcov finančnú a administratívnu záťaž. Tí sa museli vyrovnávať s nákladmi a so zložitou úvážkou svojich výrobkov na trh vo viacerých krajinách. Nedá sa dostatočne zdôrazniť, ako nevyhnutný tento vývoj je. Žijeme v dobe rekordných teplôt, naliehavosti cieľov udržateľného rozvoja a rýchlo sa rozvíjajúceho technologického prostredia, ktoré poháňajú hlboké technológie a umelá inteligencia. Patenty sú pri pretavovaní nápadov na nové technológie a komerčný úspech kľúčové. Dávajú investorom istotu, že financovanie výskumu a vývoja sa z hľadiska spoločenského a ekonomického zisku vyplatí. Patenty tiež otvárajú možnosti na poskyto-

vane licencií a prenos technológií. Navyše pomáhajú malým a stredným podnikom, novým podnikom, výskumným inštitúciám a univerzitám pri nadväzovaní kontaktov a hľadaní vhodných partnerov. Startupy, ktoré vlastnia patenty a ochranné známky, majú 10-krát väčšiu šancu získať finančné prostriedky v počiatočných štádiách svojho rozvoja alebo na začiatku rastu.

Výsledky nad očakávaniami

Čo sa týka jeho prijatia používateľmi, Jednotný patent prekonal očakávania. Európsky patentový úrad zaregistroval od jeho spustenia 48-tisíc jednotných patentov. Navyše, prevažná väčšina patentov (približne dve tretiny) pochádza z krajín Európskej únie.

Ešte zaujímavejšie ako samotný počet žiadostí je charakter žiadateľov, ktorí ich podávajú. Malé a stredné európske podniky, začínajúce podniky a individuálni vynálezcovia tvoria viac ako tretinu všetkých žiadostí o Jednotný patent podaných Európanmi v roku 2023. Rovnakí žiadatelia tvoria približne štvrtinu zo všetkých európskych patentových žiadostí podaných v tom istom roku. Keď to zhrnieme, môžeme povedať, že systém jednotných patentov má za sebou veľmi dobrý štart a máme všetky dôvody veriť, že jeho úspech v nasledujúcich mesiacoch a rokoch ešte porastie.

Podpora technologického pokroku

Podľa prezidenta Európskeho patentového úradu Antónia Campinosa pokračujúci úspech Jednotného patentu nie je len o ekonomickom raste. Súvisí s hlbšími hodnotami, ako je túžba po udržateľnej budúcnosti. Spofahlivá patentová ochrana podporuje technologický pokrok, ktorý je kľúčom k dosiahnutiu tejto vízie, pričom nesmieme zabudnúť ani na naše vlastné ľudské správanie. Jednotný patent je podľa neho skvelým príkladom toho, ako Európa, keď sa spojí za spoločné ciele, využíva osvedčené postupy a reaguje na potreby podnikov a spoločnosti, môže konkurovať na svetovej úrovni.

Po rekordoch skepsa z ekonomickej reality

Vzávere mesiaca nastal na finančných trhoch veľký „risk off“ pohyb a skokovitý rast nervozity v reakcii na zverejnenie slabej tvorby pracovných miest v USA za júl. Z trhu postupne vyprchalo nadšenie zo „zakopania sekery“ obchodnej vojny, kde síce Biely dom dosiahol sériu obchodných dohôd vrátane s EÚ, no trh nepozná ich presné znenie a žiadna ešte nebola podpísaná. Navyše efektívna colná sadzba na dovozy do USA narastie a môže spôsobovať zvýšené inflačné tlaky, pričom prvé znaky už vidno.

Akciové trhy

Wall Street ustupuje z historických maxím a nastáva určitá korekcia po tri a pol mesiaca trvajúcej rely s magnitúdou presahujúcou 30 percent z aprílových miním, a to napriek solídnejmu štartu kvartálnej firemnej výsledkovej sezóny na čele s Big Tech firmami, ktoré väčšinou prekonalí očakávania a ponúkli aj solídny výhľad. V priebehu posledného júlového týždňa sa na trh pozvoľne vkrádali určité pochybnosti o udržateľnosti ostatnej rely (po sérii šiestich prepísaní rekordov indexu S&P 500 v rade) s vysokými valuáciami, so silnou koncentráciou trhu a s neatraktívnou akciovou rizikovou prémieou. Šéf Fedu Jerome Powell na tlačovej konferencii po zasadnutí banky, ktorá opäť podľa očakávania ponechala nastavenie základných úrokových sadzieb bez zmeny, znel skôr jastrabo, keď predpokladal prechodný inflačný účinok ciel, nad čo sa možno povzniesť nezvyšovaním sadzieb.

Európske akcie končili takisto v stratách, keď EÚ uzavrela nevyváženú obchodnú dohodu s USA a síce bude čeliť nižším clám ako bez dohody, no vyšším ako pred tým, čo bude protivetrom jej rastu napriek tomu, že bola odstránená značná miera neistoty okolo nastavenia ciel. Celkovo na týždennej báze široký americký index S&P 500 klesol o 2,4 percenta, technologický index Nasdaq Composite stratil 2,1 percenta a široký paneurópsky index STOXX 60 2,6 percenta.

Dlhopisové trhy

Americký dlhopisový trh zaknihoval v júli veľké otočky, najmä jeho krátky koniec. Dvojročný výnos sa po zasadnutí Fedu odrazil o 10 bázických bodov na 3,95 percenta. Situácia sa prudko zmenila, keď bol zve-

rejený nižší ako očakávaný čistý prírastok pracovných miest v americkej ekonomike za júl podľa nonfarm payrolls reportu a navyše boli dva predchádzajúce reporty výrazne zmenené až o 258-tisíc miest nadol. To signalizuje, že trh práce sa najmä pre colný chaos Bieleho domu výrazne viac ochladzuje, ako sa doteraz predpokladalo. Derivátový trh preto opäť zmenil svoje očakávania a myslí si, že v septembri by predsa len mohol Fed doručiť prvý 25-bodový „cut“. To sa pretavilo do kolapsu dvojročného amerického výnosu o takmer 30 bázických bodov k úrovni 3,65 percenta, pričom 10-ročný výnos „zletel“ nadol o takmer 20 bázických bodov a priblížil sa k méte 4,2 percenta. Nemecké výnosy ostali viac-menej stabilné a 10-ročný výnos orbitoval okolo hladiny 2,7 percenta a mal tendenciu dokonca mierne rásť v reakcii na zverejnenie niektorých prestihových ukazovateľov z Nemecka a eurozóny ako celku, ktoré ukazovali náznaky oživovania ekonomickeho rastu, no aj ten stlačili nadol slabé dáta z amerického trhu práce.

Komoditné trhy

Ceny ropy sa po veľkých výkyvoch posunuli nahor približne o tri percentá, keď severoamerický benchmark WTI zatváral mierne nad 67 dolármi a severomorská zmes Brent končila obchodovanie mierne pod 69 dolármi. Koncom mesiaca sa pritom WTI nakrátko vynoril nad 70-dolárovou métou a Brent prekročil hladinu 73 dolárov. Podpísal sa pod to súbeh viacerých faktorov. Prvým bolo ustupujúce obchodné napätie, ktoré dostalo ďalší impulz najmä vyrokováním obchodnej dohody medzi Washingtonom a Bruselom. Ďalším faktorom bola vrcholica letná sezóna s rekordným dopytom po rope. Značný vplyv mali aj vyhrážky amerického prezidenta Donalda Trumpa o uvalení 100-percentných sekundárnych ciel na krajiny, ktoré nakupujú ruské energonosiče. Trumpove slová vytvorili určitú nervozitu na trhu, no nie paniku. Obchodníkom je zrejme, že ruskú ropu na svetových trhoch nemožno jednoducho nahradiť a India a Čína ju budú s vysokou pravdepodobnosťou kupovať naďalej. Zároveň je otázne, či Trump pristúpi k 100-percentným clám na tieto krajiny, pretože by to znamenalo prakticky zastavenie čínskych exportov do USA, nulovú šancu na uzatvorenie kompromisnej obchodnej

dohody s Pekingom, vysokú infláciu a pád americkej ekonomiky do recesie.

V samotnom závere mesiaca ropa skorigovala svoje zisky prakticky na polovicu, po zverejnení slabej tvorby pracovných miest v USA. Mínusom pre ropu bol aj Trumpov prezidentský dekrét upravujúci výšku recipročných ciel pre krajiny, ktoré nepodpísali s Bielym domom nové obchodné dohody. Efektívna sadzba amerického dovozného cla tak stúpne nad 18 percent, čo je najvyššia úroveň od roku 1934, čo vnášalo do globálnej ekonomiky otázky a pre väčšinu exportérov do USA to bude značný protivietor ekonomickeho rastu.

Zlato sa v úvode týždňa dostalo pod predajný tlak a miestami sa ponorilo hlbšie pod hranicu 3 300 dolárov, za čím stálo posilnenie dolára v reakcii na dosiahnutie nevyváženej obchodnej dohody medzi Spojenými štátmi a EÚ. V závere mesiaca však nastal veľký obrat po zverejnení slabej tvorby pracovných miest v USA. To sa pretavilo do skokovitého poklesu dolára pri precenení počtu „cutov“ Fedu do konca roka na takmer tri, čo znamenalo, že zlato sa vrátilo na otváracie úrovne nad 3 350 dolárov.

Devízové trhy

Vzájomný výmenný kurz eura voči doláru klesol z úrovni okolia triapolročných maxím o zhruba 1,5 percenta alebo takmer dve figúry, keď sa ponoril pod 116 centov. Euro negatívne reagovalo na uzavretie (či skôr predbežné memorandum) novej obchodnej dohody medzi Washingtonom a Bruselom, ktorá znamená, že EÚ bude čeliť (vo väčšine prípadov) americkým dovozným clám vo výške 15 percent (vice versa, americké dovozy nebudú čeliť žiadnym clám EÚ), čo znamená väčšie colné bariéry ako mala EÚ pred vypuknutím obchodnej vojny. To bude brzdou exportne orientovanej únie, ktorej hlavným exportným partnerom sú Spojené štáty. Plusom pre dolár bolo aj vyhlásenie Fedu, z ktorého vyplývalo, že septembrové (ani októbrové) zníženie sadzieb Fedom nie je príliš pravdepodobné. To zhodilo kurz EUR/USD miestami až pod 114 dolárových centov. Koncom mesiaca euro korigovalo svoje straty a priblížilo sa k 116 centom v reakcii na zverejnenie slabej tvorby pracovných miest v USA, čo vyvolávalo otázky, v akej kondícii je americká ekonomika. ●

V uplynulom období vyšiel jeden nový zákon, číslo 150/2025 Z. z. o niektorých opatreniach na zvýšenie odolnosti Slovenskej republiky v oblasti obrany a bezpečnosti, o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Počet zákonov, ktoré mení a dopĺňa tento zákon je tridsať jeden, vrátane zákona o dani z príjmov a iných významných zákonov. Upravuje niektoré opatrenia na zvýšenie odolnosti Slovenskej republiky v oblasti obrany a bezpečnosti, vytváranie Národných obranných síl, prípravu a použitie vojakov v zálohe, činnosť Žandárskeho zboru a brannú povinnosť.

Ekonomicky a prakticky významným bolo vydanie Oznámenia MPSVaR SR číslo 168/2025 Z. z. o úprave súm životného minima. Podľa neho sa zvyšuje životné minimum na tieto sumy:

- suma podľa § 2 písm. a) zákona je 284,13 € (ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu),
- suma podľa § 2 písm. b) zákona je 198,22 € (ak ide ďalšiu plnoletú osobu),
- suma podľa § 2 písm. c) zákona je 129,74 € (ak ide o neplnoleté alebo nezaopatrené dieťa).

Novely zákonov

Okrem toho bolo vydaných devätnásť noviel zákonov. Medzi nimi sú ďalšie dve no-

vely zákona o dani z príjmov. Okrem vyššie spomenutého zákona č. 150/2025 Z. z. ide aj o zákon číslo 152/2025 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a zákon číslo 153/2025 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, napríklad zákon o sociálnom poistení, daňový poriadok a zákon o verejnom obstarávaní. Obidve novely majú účinnosť 1. januára 2026.

Ďalším dôležitým je zmena Trestného zákona, ktorá je uverejnená pod číslom 157/2025 Z. z. Tento zákon mení a dopĺňa spolu pätnásť zákonov. Ďalej je vhodné spomenúť novelu zákona o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a spotrebnej dani z minerálneho oleja, vydaný pod číslom 181/2025 Z. z.

Daňovej oblasti sa týka aj novela zákona o automatickej výmene informácií o finančných účtoch, ktorá vyšla pod číslom 200/2025 Z. z.

Duševného vlastníctva sa týka novela zákona o patentoch, uverejnená pod číslom 177/2025 Z. z. a zákona o vydavateľoch publikácií, vydaná pod číslom 189/2025 Z. z.

Finančného trhu sa týkajú dve novely zákonov. Jeden je zákon o riešení krízového stavu na finančnom trhu, ktorá novela vyšla pod číslom 180/2025 Z. z. ďalej no-

vela zákona o cenných papieroch a investičných službách, ktorá vyšla pod číslom 187/2025 Z. z.

V tomto období vyšli napríklad aj novely zákona o službách zamestnanosti pod číslom 151/2025 Z. z., zákona o štátnej službe pod číslom 154/2025 Z. z., zákona o Justičnej akadémii pod číslom 158/2025 Z. z., novela školského zákona pod číslom 175/2025 Z. z., novely zákona o pobyte cudzincov (178/2025 Z. z.), o Hasičskom a záchrannom zbore (179/2025 Z. z.), o odpadoch (188/2025 Z. z.), novela Colného zákona (190/2025 Z. z.) a o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme – týka sa pedagogických pracovníkov (191/2025 Z. z.)

Ďalšie legislatívne opatrenia

V tomto období boli vydané dva nálezy a jedno opatrenie Ústavného súdu, päť nariadení vlády a jedno uznesenie vlády o strategickej investícii projektu „Vedenie 2 x 400 kV Horná Ždaňa – lokalita Oslany“. Bolo vydaných dvadsať jeden rezortných vyhlášok predovšetkým z Úradu vlády, rezortu financií, zdravotníctva, Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, Úradu priemyselného vlastníctva, rezortu obrany, životného prostredia, Národného bezpečnostného úradu, rezortu spravodlivosti a konečne aj Úradu jadrového dozoru. ●

Transakčná daň priniesla menej

Štát na základe dane vyrubenej z oznámení od platiteľov dane vyberie na dani z finančných transakcií 134,6 milióna eur za prvé tri mesiace, a teda za mesiace apríl až jún. Vyplýva to z doteraz spracovaných údajov zo strany Finančnej správy SR a Ministerstva financií SR. Rezort prispôbil odhad celkového výberu za tento rok aktuálnym zmenám, pričom z pôvodných 550 miliónov eur očakáva v súčasnosti výber 420 miliónov eur.

„Počas roka nastali skutočnosti, ktoré majú zásadný vplyv na celkový výnos. Prvým sú legislatívne úpravy, ktoré prišli v troch novelách zákona a vyšli v ústrety viacerým subjektom tým, že boli od dane oslobodené (dobročinné neziskové organizácie, školy, platby zdravotných poisťovní a podobne). Ďalším dôvodom je celkový vývoj ekonomiky, ktorý je horší v porovnaní s pôvodným predpokladom v čase tvorby rozpočtu. V dôsledku globálnej neistoty

spojenej s americkými clami sa rast ekonomiky spomalil o polovicu v porovnaní s pôvodnými odhadmi,“ vysvetlilo MF SR. Na základe toho znížil rezort odhad sumy vybranej na transakčnej dani od apríla do decem-

bra tohto roku z pôvodných 550 miliónov eur na súčasných 420 miliónov eur. To by malo byť zatiaľ plne v súlade s najnovšími očakávaniami MF SR, ktoré reflektujú objektívne skutočnosti, ktoré nastali počas roka. ●

Bratislavská regionálna komora SOPK ponúka podnikateľom v rámci svojich aktivít služby:

Vzdelávacie aktivity

20. august 2025

Ochrana tradičných výrobkov II – Pôvodom výnimoční Workshop

Zahraničné aktivity

14. – 16. október 2025

Obchodná misia do San Marina

Iné aktuálne ponuky

Vystavovanie ATA karnetov – unifikovaný colný dokument pre tranzit a dočasný dovoz tovarov do tretích krajín bez cla

Osvedčovanie o pôvode tovaru – služby pre zjednodušenie Vášho zahraničného obchodu

Klub podnikateľov Bratislavskej regionálnej komory a **Klub mladých podnikateľov** – tematické klubové stretnutia členov BRK SOPK

Sledujte nás aj na FACEBOOKU

Bratislavská regionálna komora SOPK:

<https://www.facebook.com/ba.sopk.sk/>

Sledujte nás aj na LINKEDIN

Bratislavská regionálna komora SOPK:

<http://bit.ly/linkedinbrksopk>

INCOTERMS

Pre každého, kto sa zaoberá medzinárodným obchodom, je k dispozícii odborná publikácia INCOTERMS 2020. Odborná publikácia je určená pre manažérov medzinárodného obchodu, odborníkov z colnej praxe, logistiky a zasielateľstva, bankovníctva, študentov a iných účastníkov, ktorí realizujú, alebo sa podieľajú na realizácii obchodných prípadov s tovarom na tuzemskom, ako aj medzinárodnom trhu. Používatelia iste ocenia dvojjazyčnosť tejto publikácie. Pôvodný oficiálny anglický text výkladových pravidiel MOK Incoterms® 2020 a jeho oficiálny slovenský preklad v zrkadlovom usporiadaní pomôže pri orientácii v spleti odborných výrazov. Veľmi pohodlný a praktický formát A5 obsahuje 310 strán a v publikácii nájdete odpovede na každý obchodný prípad. Veríme, že publikácia pomôže všetkým, ktorých problematika medzinárodného obchodu zaujíma. Bilingválnu publikáciu INCOTERMS 2020 môžete kúpiť priamo v našej regionálnej komore.

Bližšie informácie:

Telefón: 02/48291524 – Ing. Branislav Koukal

E-mail: branislav.koukal@sopk.sk

Bojujeme za vás

SOPK posúdila v rámci legislatívneho procesu tieto návrhy:

- návrh zákona o evidencii tržieb a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- návrh vyhlášky Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky č. 223/2002 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon) v znení neskorších predpisov;
- návrh vyhlášky Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky č. 1/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 517/2007 Z. z. o úžitkových vzoroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- návrh vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorou sa dopĺňa vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 190/2017 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam odvetví sezónnych zamestnaní.

Povinné elektronické faktúry

Od začiatku roka 2027 by mali mať firmy na Slovensku povinnosť vyhotovovať elektronické faktúry a digitálne oznamovať údaje o dodaniach tovarov a služieb finančnej správe v reálnom čase. Vyplýva to z novely zákona o dani z pridanej hodnoty, ktorú Ministerstvo financií SR zverejnilo na právnom a informačnom portáli Slov-Lex.

Hlavným cieľom novelizácie je transpozícia článku smernice (EÚ) 2025/516 a zavedenie povinnej elektronickej fakturácie pre zdaniteľné osoby, ktoré sú platiteľmi DPH, ako aj povinné digitálne oznamovanie údajov o dodaniach tovarov a služieb finančnej správe v reálnom čase. Prechodným ustanovením zákona o DPH bude s účinnosťou od 1. januára 2027 do 30. júna 2030 zavedená povinnosť pre platiteľov dane vyhotoviť a prijímať faktúry v ustanovenom elektronickej formáte, ako aj povinnosť elektronickej oznamovať údaje z tuzemských dodaní tovarov a služieb.

Viete, že...?

...v súvislosti so zmenou vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 195/2025 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 161/2016 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov dochádza s účinnosťou od 1. augusta 2025 k vypusteniu prílohy č. 7 vyhlášky č. 161/2016, ktorá obsahovala zoznam kódov používaných pri vyplňaní colných vyhlásení.

Zoznam kódov používaných pri vyplňaní colných vyhlásení bude s účinnosťou od 1. augusta 2025 dostupný už len na portáli finančnej správy, v rámci Centrálného elektronickejho priečinka (CEP), konkrétne [CEP Infodesk](#) – sekcia Číselníky na prezeranie, resp. Číselníky na stiahnutie.

Do výplatného termínu

- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie plateného zamestnancom a zamestnávateľom,
- odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, ktoré odvádza zamestnávateľ.

Do 5 dní po výplatnom termíne

- odvod preddavkov na daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti znížených o úhrn daňového bonusu,
- prevod finančných prostriedkov mesačného prídelu do sociálneho fondu.

08.08.2025, piatok

- odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti (dobrovoľné), poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za samostatne zárobkovo činnú osobu a dobrovoľne poistenú osobu,
- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie za samostatne zárobkovo činnú osobu,
- preddavok na zdravotné poistné platiteľa dividend za poistenca, ktorý mal minulý mesiac príjem z dividend.

15.08.2025, piatok

- odvod sumy na zabezpečenie dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb za predchádzajúci mesiac a oznámenie správcovi dane v súlade s rozhodnutím správcu dane,
- odvod dane z príjmov vyberanej zrážkou za predchádzajúci mesiac, predložiť výkaz o zrazení a odvedení dane a zaplatiť daň.

25.08.2025, pondelok

- povinnosť podať daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty platiteľom dane a v rovnakej lehote zaplatiť daň ak je zdaňovacím obdobím kalendárny mesiac,
- povinnosť podať súhrnný výkaz za predchádzajúci mesiac pre daňového zástupcu za zastúpených dovozcov Daňovému úradu Bratislava,
- povinnosť podať kontrolný výkaz elektronickými prostriedkami za každé zdaňovacie obdobie, za ktoré je povinný podať daňové priznanie. Platiteľ nie je povinný

podat' kontrolný výkaz za zdaňovacie obdobie, za ktoré podáva daňové priznanie, v ktorom nie je povinný uviesť žiadne údaje o plneniach, alebo je povinný uviesť len údaje o dodaní tovaru oslobodeného od dane alebo údaje o dodaní tovaru a súčasne v ktorom neuvádza údaje o odpočítaní dane alebo uvádza len odpočítanie dane,

- povinnosť podať elektronickými prostriedkami súhrnný výkaz za predchádzajúci mesiac pre platiteľa DPH, ktorý dodal tovar s oslobodením z tuzemska do iného členského štátu osobe identifikovanej pre daň v inom členskom štáte alebo premiestnil tovar oslobodený od dane do iného členského štátu na účely svojho podnikania, alebo ktorý sa zúčastnil na trojstrannom obchode ako prvý odberateľ, alebo odoslal alebo prepravil tovar v režime call-off stock, alebo tovar, ktorý bol odoslaný alebo prepravený v režime call-off stock, bol vrátený do tuzemska. Povinnosť podať súhrnný výkaz má aj platiteľ DPH, ktorý dodal službu s miestom dodania v inom členskom štáte osobe identifikovanej pre daň, ktorá je povinná túto daň platiť,
- povinnosť podať daňové priznanie k DPH za predchádzajúci mesiac pre osoby, ktoré nie sú platiteľmi DPH, ak im vznikla povinnosť platiť daň podľa § 69 zákona o DPH a splatnosť vlastnej daňovej povinnosti. Osoba, ktorá nie je platiteľom, nie je povinná zaplatiť daň, ak daň na zaplatenie nie je viac ako 5 eur,
- povinnosť pre platiteľa a prevádzkovateľa daňového skladu, oprávneného príjemcu, ktorý opakovane prijíma minerálny olej v pozastavení dane z iného členského štátu podať colnému úradu daňové priznanie a zaplatiť daň. Daňové priznanie je povinný podať aj za zdaňovacie obdobie, v ktorom daňová povinnosť nevznikla,
- povinnosť oznámiť colnému úradu množstvo cigariet uvedených do daňového voľného obehu na území SR za predchádzajúci kalendárny mesiac v členení podľa obchodného názvu cigariet, ceny cigariet uvedenej na kontrolnej známke a podľa počtu kusov cigariet v spotrebiteľskom balení cigariet,
- povinnosť podať colnému úradu daňové priznanie k dani z tabakových výrobkov za predchádzajúci kalendárny mesiac platiteľom dane, ktorý v rámci podnikania opakovane prijíma tabakové výrobky v pozastavení dane z iného členského štátu, a v rovnakej lehote zaplatiť daň,

- povinnosť podať colnému úradu daňové priznanie k dani z alkoholických nápojov za predchádzajúci kalendárny mesiac platiteľom dane, ktorý v rámci podnikania opakovane prijíma alkoholický nápoj vpozastavení dane z iného členského štátu, a v rovnakej lehote zaplatiť daň; na platiteľa dane, ktorému vzniká daňová povinnosť z tichého vína alebo tichého fermentovaného nápoja a súčasne mu nevzniká daňová povinnosť zo šumivého vína alebo šumivého fermentovaného nápoja, sa povinnosť podať daňové priznanie nevzťahuje,
- povinnosť podať daňové priznanie k spotrebnej dani z alkoholických nápojov za predchádzajúci kalendárny mesiac prevádzkovateľom liehovarnického závodu na pestovateľské pálenie ovocia a v rovnakej lehote zaplatiť daň; prílohou daňového priznania je zoznam pestovateľov s uvedením vyrobeného a skutočne prevzatého množstva liehu, s uvedením dátumu výroby liehu a kópia žiadosti o výrobu destilátu,
- povinnosť podať colnému úradu daňové priznanie k spotrebnej dani z alkoholických nápojov za predchádzajúci kalendárny mesiac malým samostatným pivovárom a v rovnakej lehote zaplatiť daň.

01.09.2025, pondelok,

namiesto 31.08.2025, nedel'a

- splatnosť mesačného preddavku na daň z príjmov právnických a fyzických osôb u daňovníka, ktorého daň vypočítaná za predchádzajúce zdaňovacie obdobie presiahla 16 600 eur. Výška preddavku je 1/12 z vypočítanej daňovej povinnosti,
- predložiť miestne príslušnému správcovi dane prehľad o zrazených a odvedených preddavkoch na daň z príjmov zo závislej činnosti, ktoré zamestnancom vyplatil, o zamestnaneckej prémii a o daňovom bonuse za predchádzajúci mesiac
- predložiť miestne príslušnému správcovi dane hlásenie o vyúčtovaní dane a o úhrne príjmov zo závislej činnosti poskytnutých jednotlivým zamestnancom bez ohľadu na to, či ide o peňažné plnenie alebo nepeňažné plnenie za uplynulé zdaňovacie obdobie o vybraných príjmoch oslobodených od dane ustanovených týmto zákonom, o zrazených preddavkoch na daň, o zamestnaneckej prémii, o daňovom bonuse a o daňovom bonuse na zaplatené úroky. vz •

Slovenská
obchodná
a priemyselná
komora

Bratislavská regionálna komora

Podpora a ochrana podnikania v tuzemsku a v zahraničí

- *Informačné služby*
- *Networking*
- *Zahranično – obchodné vzťahy*
- *Poradensko – konzultačné služby*
- *Vzdelávacie aktivity*
- *Rozhodcovský súd*
- *Legislatívna činnosť*
- *Spolupráca so samosprávou*

since 1850

<https://sopk.sk/ba>